

Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)

Datum	8 juni 2013
Behandelaar	Jan Darwinkel afdeling Samenlevingszaken (0593)539393
Portefeuillehouder	Wethouder Dolfing
Besluitvormend orgaan	College
Overleg gepleegd met	☒ financieel adviseur AZ Rolf Bloem ☐ personeelsconsulent AZ ☐ medewerker bestuur en juridische zaken AZ ☐ afdeling ☐ naam medewerker ☐ inspraak/adviesorgaan

Financiële gevolgen

Exploitatielasten	€87.000,-
Investering	€1.450.000,-
Kapitaallasten	€

Dekking:

		Ten laste van:	Naam reserve:	Stand na verwerking:
Incidenteel	€		x	x
Structureel (exploitatie- en kapitaallasten)	€	Bestedingsplan	x	x
Reserve	€			€

Meerjarenbegroting:

Productnummer:	
Jaar	€
Jaar	€
Jaar	€

Vervolgprocedure

Toelichting

In juni 2007 is het IHP onderwijs door de gemeenteraad vastgesteld.

Het plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met vertegenwoordigers van de verschillende schoolbesturen in de gemeente. In het plan zijn de ambities op het gebied van de onderwijshuisvesting opgenomen voor een periode van 10 jaar met daaraan gekoppeld een meerjarenplanning van voorzieningen en een financiële onderbouwing.

Het plan heeft de status van inspanningsverplichting. Haalbaarheid is afhankelijk van de financiële ruimte en bestuurlijke prioriteiten. Financiële gevolgen worden jaarlijks opgenomen in de meerjarenbegroting zodat er een basis is voor uitvoering van projecten.

Actuele ontwikkelingen kunnen aanleiding vormen tot bijstelling van het plan.

Eerder is besloten dat jaarlijks te doen.

Het IHP/meerjareninvesteringsoverzicht is voor het laatst bijgesteld in 2012.

Vanaf het moment van vaststelling van het IHP in 2007 zijn verschillende onderdelen/projecten afgerond. Bij de huidige actualisatie is er voor gekozen die niet meer op te nemen. Het gaat dan bv, om tijdelijke voorzieningen, functionele aanpassingen, 1^e inrichting e.d. Lopende (en nog niet afgeronde) nieuwbouwprojecten – brede scholen/mfa's Hoogersmilde, Bovensmilde, Hijken en Westerbork – zijn blijven staan in het overzicht. Met ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan is rekening gehouden; ontwikkelingen waarvan we verwachten dat die zich voor gaan doen zijn verwerkt.

Lopende projecten

In de afgelopen jaren is het volledige budget voor nieuwbouw van de brede scholen/mfa in Hoogersmilde, Bovensmilde en Hijken door de gemeenteraad beschikbaar gesteld.

Deze plannen zijn inmiddels zo ver gevorderd dat oplevering van de gebouwen in Hoogersmilde en Bovensmilde dit jaar rond de zomer- en herfstvakantie plaats vindt en in Hijken naar verwachting medio volgend jaar.

De plannen voor de mfa Westerbork zijn inmiddels gestart. Er is een intentieverklaring ondertekend. De planning gaat uit van start van de bouw voorjaar 2014 en oplevering rond de zomervakantie 2015. Het oorspronkelijk berekende budget voor dit project van € 6.100.000,- is inmiddels volledig door de gemeenteraad beschikbaar gesteld.

Eerste berekeningen op basis van het voorlopige ontwerp leiden tot een hoger bedrag, nl. € 7.400.000,-. Voor een deel is dit te verklaren door de verhoging van de btw en door loon- en prijsstijgingen. Andere oorzaken zijn noodzakelijke aanpassingen in de constructie om geluidsoverlast te voorkomen (doos in doos constructie), ruimte voor het Orkest, de omvang van het gymlokaal – hoger en groter – waardoor de zaal in de toekomst uitgebreid kan worden tot een volledige sporthal en geluidisolerende maatregelen in verband met overlast van het wegverkeer. Bovendien zijn de eisen die het Bouwbesluit stelt verscherpt waardoor extra investeringen in klimaatbeheersing (frisse scholen) noodzakelijk zijn.

Het ontbrekende/restantbedrag - € 1.300.000,- is opgenomen voor 2014. Afronding van het voorlopig ontwerp van het gebouw wordt op korte termijn verwacht.

Ontwikkelingen

Voortgezet onderwijs

Pogingen voor gezamenlijke nieuwbouw voor het voortgezet onderwijs zijn – althans voorlopig – gestrand.

Christelijke Scholengemeenschap Beilen fuseert per 1 augustus a.s. met Christelijke scholengemeenschap Vincent van Gogh.

Het onderwijsaanbod dat de school om dit moment verzorgt in Beilen kan daarmee worden voortgezet.

Mr. H. Smeengeschool/Woonservicezone

Onderdeel van eerdere IHP's is nieuwbouw van de Mr. H. Smeengeschool in Beilen. Nieuwbouw staat op dit moment gepland voor 2018; oorspronkelijk was dat 2015. Voor de nieuwbouw is destijds aangesloten bij de ontwikkelingen rond de Woonservicezone. Het terrein van en rond de school maakte op dat moment deel uit van het Woonservicezonegebied.

Nu er wat meer duidelijkheid ontstaat over de invulling (1^e fase) van de Woonservicezone wordt het ook duidelijk dat de locatie van de school, in tegenstelling tot de oorspronkelijke plannen voor de zone, (voorlopig) niet nodig is voor invulling daarvan.

Het lijkt dan ook alleszins verantwoord de nieuwbouw een aantal jaren door te schuiven (naar 2018) en aan te sluiten op de op nu actuele plannen voor de zone.

Naast het onderwerp Woonservicezone is voor het dorp Beilen ook het project "Kinderbrink" actueel. Vertegenwoordigers van het openbaar en bijzonder basisonderwijs, peuterspeelzaalwerk, stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe, kinderopvang en gemeente voeren gesprekken over een hoogwaardige basisvoorziening voor kinderen van 0-12 jaar. (dit in navolging van het project "Dorpen vitaal met bewoners in het middelpunt"/Witteveen). Aanleiding voor het Kinderbrinkproject zijn de dalende leerlingenaantallen en de wens van partijen om actief in te spelen op ontwikkelingen.

Eerder heeft u met betrekking tot de school en de Woonservicezone al besloten om, als het tot vorming/bouw van een dergelijke nieuwe centrale educatieve/maatschappelijke voorzieningen in het dorp Beilen komt, het gebied van de Woonservicezone daarvoor 1 van de mogelijke locaties is.

Het is op dit moment nog niet aan te geven wat de uitkomst van het project zal zijn en wanneer die het licht ziet.

Door in ieder geval (een bedrag voor) nieuwbouw van de Mr. H. Smeengeschool voor 2018 op te nemen wordt verder invulling gegeven aan het oorspronkelijke IHP, maar wordt ook de situatie voor de komende jaren van het huidige gebouw helderder.

Die helderheid wordt met name ook gevraagd van de zijde van het openbaar basisonderwijs. Met nieuwbouw in het vooruitzicht kan gericht met het onderhoud van het huidige gebouw en de beoordeling van de door de stichting Openbaar Basisonderwijs Midden-Drenthe ingediende huisvestingsaanvragen voor 2014 worden omgegaan.

In de oorspronkelijke plannen voor de Woonservicezone werd er vanuit gegaan dat Woonservice de nieuwe schoolaccommodatie zou bouwen en dat de gemeente vervolgens zou gaan huren. In het IHP is daarom op dit moment een huurbedrag opgenomen.

Nu de Woonservicezone er wat invulling en fasering nogal anders uit gaat zien dan oorspronkelijk voorzien wordt ook de vraag actueel of huur van Woonservice uitgangspunt blijft of dat, net als bijvoorbeeld bij de mfa in Westerbork het geval is, de gemeente zelf als bouwheer gaat optreden. Gelet op de eerder daarover gemaakte afspraken gaat overleg plaatsvinden met Woonservice.

In het meerjarenoverzicht is in 2018 voorlopig een huurbedrag van € 150.000,- opgenomen. Uitgangspunt daarbij is nieuwbouw van de Mr. H. Smeengeschool; een school met op dat moment een omvang van globaal 200 leerlingen (nu rond de 300).

Ontwikkelingen rond de Kinderbrink kunnen in de loop van de tijd aanleiding vormen het IHP op dit onderdeel verder bij te stellen.

De Bosvlinder Hooghalen

In het huidige IHP is in 2015 nieuwbouw van De Bosvlinder in Hooghalen voorzien.

De staat van onderhoud van het gebouw is zodanig dat nieuwbouw op korte termijn niet direct noodzakelijk is. De vooruitzichten voor de school laten een sterk dalend leerlingenaantal zien (40% tot 2020). Het rapport "Grenzen aan kleine scholen" van de Onderwijsraad – waarover hierna meer – waarin wordt gesproken over verhoging van de minimumnorm voor opheffing van basisscholen naar 100 leerlingen vormt eveneens aanleiding om de nieuwbouw, in ieder geval voorlopig, een jaar door te schuiven.

De Aventurijn, onderdeel van RENN4, is in Smilde gehuisvest aan de Elzenlaan, Fazantenlaan (interne schoolafdeling Ruyterstee) en Veenhoopsweg. Nog niet zo lang geleden zijn de gebouwen – hoofdzakelijk met gemeentelijke middelen - aangepast en heeft er een herverdeling van leerlingen over de locaties plaatsgevonden. Aanleiding was het vertrek/verplaatsing van de vso-afdeling – op dat moment locatie Veenhoopsweg - naar Assen.

Inmiddels heeft de school plannen ontwikkeld voor een so-(neven)vestiging in Hoogeveen, waarvan de start waarschijnlijk begin 2014 plaats gaat vinden.

Van de zijde van het bestuur van RENN4 is eveneens aangegeven dat het op termijn ook streeft naar een so-afdeling in Emmen en Assen. Dat alles zal gevolgen hebben voor de locaties Elzenlaan en Veenhoopsweg in Smilde waarvan de omvang op dit moment niet is aan te geven maar die waarschijnlijk zal leiden tot (grote) leegstand in gebouwen. (met gevolgen voor de algemene uitkering).

Niet alleen de start van een afdeling in Hoogeveen (en op termijn in Assen en Emmen) maar ook door de invoering van passend onderwijs zal het aantal leerlingen waaraan de school op termijn onderdak moet bieden veranderen.

Gelet op het bovenstaande is het verantwoord om de geplande verplaatsing van de hoofdvesting van Smilde naar Beilen – de locatie van het Dr. Nassau College was daarvoor in beeld – in ieder geval voorlopig door te schuiven. In het huidige IHP is de verplaatsing in 2015 opgenomen. In de geactualiseerde versie wordt dat 2016 waarbij het zeker niet is uitgesloten dat te zijner tijd nog verder wordt doorgeschoven. Dit is besproken met vertegenwoordigers van het schoolbestuur.

Nieuwbouw van de interne schoolafdeling op het terrein van De Ruyterstee vormt eveneens onderdeel van het IHP. De omvang/capaciteit daarvan wordt in hoge mate bepaald door en is afhankelijk van het beleid van Accare. Worden kinderen binnen De Ruyterstee opgenomen dan wordt onderwijs door de isa verzorgd; in andere gevallen vindt het onderwijs buiten de instelling plaats; al dan niet verzorgd door RENN4.

Recent heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van RENN4 en Accare waarbij ook gesproken is over (huisvestings)plannen van Accare, de transitie jeugdzorg en de mogelijke gevolgen daarvan voor de huisvesting voor Accare en de isa. Afgesproken is om elkaar op de hoogte te houden van ontwikkelingen en de beoogde nieuwbouw van de isa in het IHP voorlopig door te schuiven naar 2016-2017.

Onderhoud

Nar het zich laat aanzien worden vanaf 2015 schoolbesturen in het basisonderwijs zelf verantwoordelijk voor het gehele onderhoud van de gebouwen. Nu is de gemeente nog verantwoordelijk voor met name groot onderhoud aan de buitenkant. Schoolbesturen kunnen daarvoor een beroep doen op de gemeente. Vanaf 2015 komt de verantwoordelijkheid voor onderhoud dan in 1 hand te liggen. Gemeenten zijn vanaf dat moment alleen nog verantwoordelijk voor nieuwbouw en voor uitbreiding van gebouwen. Het wetsvoorstel hierover ligt bij de Raad van State.

Rapport Onderwijsraad “Grenzen aan kleine scholen”

Kern van dit rapport is dat kleine scholen vaker zwak en kwetsbaar zijn en te duur. Eén van de aanbevelingen is om de minimum opheffingsnorm vanaf 2019 voor alle basisscholen te verhogen tot 100 leerlingen. Verder bepleit de raad optimaal gebruik te maken van de wettelijke experimenteerruimte om scholen in stand te houden en dat scholen lokaal en regionaal gaan samenwerken aan een goed en gevarieerd onderwijsaanbod.

In de periode 2014-2019 zullen er, met name door schoolbesturen, maatregelen genomen moeten worden om scholen te behouden. Dat kan leiden tot fusies en samenwerkingsscholen. Onder de 100-leerlingennorm zitten op dit moment de beide scholen in Hoogersmilde, die in Balinge, Nieuw-Balinge, Hijken en Drijber. Op niet al te lange termijn dreigen ook die in Hooghalen, Wijster en De Wingerd in Bovensmilde in de gevarenzone te komen. Inmiddels is al duidelijk geworden dat de soep waarschijnlijk.....

Tenslotte

Voor het onderwijshuisvestingsprogramma 2014 zijn verschillende aanvragen ingediend door de schoolbesturen. Voor het merendeel gaat het om verzoeken waarvan de kosten naar verwachting onder de € 25.000,- blijven en die verlopen via de reserve onderhoud buitenkant. Dat geldt niet voor de ingediende aanvraag voor het dak van de Zuiderenk in Wijster. Naar de oplossing voor het probleem van het dak is onderzoek gedaan en er zijn oplossingsmogelijkheden aangedragen. Over de kosten daarvan bestaat nog geen volledige duidelijkheid. Offertes bepalen die uiteindelijk. In het meerjarenoverzicht IHP is voor 2014 een bedrag geraamd van € 150.000,-. Dit bedrag is aangemeld voor het bestedingsplan 2014.

De hiervoor genoemde mutaties zijn verwerkt in het bijgevoegde geactualiseerde meerjarenoverzicht.

Bijlagen: IHP meerjareninvesteringsoverzicht 2013